

זכויות בני משפחה של נפטר מתאונת עבודה

חוברת זו מסבירה את תנאי הזכאות של בני המשפחה של נפטר מתאונת עבודה. דברי ההסבר הם כלליים, ואין לראות בהם נוסח מלא ומוסמך של החוק. כל האמור בלשון זכר מכוון גם לנשים. **הערה:** בחוק שעל־פיו משלם הביטוח הלאומי את גמלאות תלויים בנפגעי עבודה, חלים שינויים מעת לעת. לפיכך מומלץ לברר את זכויותיך במוקד הטלפוני של הביטוח הלאומי או באתר האינטרנט – פרטים בפרק 12.

תוכן העניינים

1.	גמלת תלויים בנפגעי עבודה	2
2.	מי זכאי לגמלת תלויים?	3
3.	שיעורי הגמלה ותוספת השלמת הכנסה	5
4.	מענקים	9
5.	חובת תשלום דמי ביטוח	11
6.	הגשת תביעה לגמלה	12
7.	איך משולמת הגמלה?	14
8.	מקבל גמלת תלויים הזכאי לגמלה אחרת	15
9.	הכשרה מקצועית לאלמן/ה	17
10.	פרטים חשובים אחרים	19
11.	ערעור על החלטות המוסד	21
12.	סניפי המוסד לביטוח לאומי	23

1. גמלת תלויים בנפגעי עבודה

לגמלת תלויים (קצבה או מענק) זכאים, בתנאים מסוימים, בני משפחתו של מבוטח בביטוח נפגעי עבודה (עובד שכיר או עצמאי), **שנפטר כתוצאה מפגיעה בעבודה** (תאונת עבודה או מחלת מקצוע)*.

בני המשפחה הזכאים לגמלה הם אלמן/ה וילדיו של המבוטח, ובתנאים מסוימים – הורים, אחים, או סב/ה, שהמבוטח היה מפרנסם (ראה "שיעור הקצבה לתלויים אחרים", עמ' 8).

שיעור גמלת התלויים הוא יחסי לשכר או להכנסה של הנפטר ב-3 החודשים שקדמו לפגיעה, ומחושב באחוזים מקצבת נכות מלאה מעבודה, בהתאם למספר הילדים שעם האלמן/ה, ובהעדר ילדים – בהתאם לגיל האלמן/ה וכושרם לכלכל את עצמם.

מקבל קצבת תלויים, ששיעור קצבתו החודשית אינו עולה על ההכנסה המינימלית המובטחת ואין לו הכנסה העולה על סכום מסוים, זכאי **להשלמת הכנסה** (לשם קבלת תוספת זו, יש להגיש למוסד לביטוח לאומי תביעה נפרדת בכתב, למחלקת הבטחת הכנסה).

מקבל קצבת תלויים, הזכאי עקב אותו מאורע גם לקצבת שאירים או לקצבה אחרת (נכות כללית, זקנה), יהיה עליו לבחור באחת הגמלאות. בתנאים מסוימים, משולמת קצבת זקנה בתוספת מחצית קצבת תלויים או קצבת תלויים בתוספת מחצית קצבת זקנה.

אלמן/ה המקבלים קצבת תלויים זכאים, בתנאים מסוימים, להכשרה מקצועית באמצעות שירותי השיקום של המוסד לביטוח לאומי, ולדמי מחיה בזמן הלימודים.

יתום, שיעקר זמנו מוקדש ללימודים על-יסודיים או להכשרה מקצועית, זכאי, בתנאים שנקבעו בתקנות, לדמי מחיה בתקופת לימודיו.

כדי לקבל גמלת תלויים, יש להגיש תביעה בכתב לסניף המוסד לביטוח לאומי. פרטים מלאים בנושא גמלת תלויים ניתן למצוא בהמשך החוברת.

* פרטים על ביטוח נפגעי עבודה, ראה בחוברת "ביטוח נפגעי עבודה".

כל הסכומים המובאים בחוברת זו משתנים עקב שינויים בשכר הממוצע במשק, העלאות בתוספת היוקר ותשלום פיצויי התייקרות שונים לעובדים.

2. מי זכאי לגמלת תלויים?

לגמלת תלויים זכאים בני משפחתו של מבוטח, שהיה עובד שכיר או עצמאי ונפטר כתוצאה מפגיעה בעבודה וכן מי שהתנדב ונפטר עקב פעולת התנדבותו (ראה פרטים בחוברת "זכויות מתנדבים").

1. אלמנה

אשתו של המבוטח בשעת מותו (הגמלה משולמת לאלמנה גם אם היא עובדת או שיש לה הכנסות ממקור אחר).

2. אלמן

מי שהיה נשוי למבוטחת בשעת פטירתה, ומתמלא בו א ח ד התנאים הבאים:

- יש עמו ילד הזכאי לקצבת תלויים.
- הוא אינו מסוגל לכלכל את עצמו.
- הכנסתו אינה עולה על 4,296 ש"ח לחודש (ביוני 2007).

3. ילדים

ילדו של המבוטח שנפטר (לרבות ילד חורג, מאומץ או נכד שכל פרנסתו היתה על המבוטח), אם מתמלא בו א ח ד התנאים הבאים:

- לא מלאו לו 18 שנה.
- מלאו לו 18 שנה אך טרם הגיע לגיל 20, ועיקר זמנו (לפחות 24 שעות בשבוע) מוקדש לסיום לימודיו במוסד חינוכי על יסודי; או שהיא בת שלא מלאו לה 22 שנה והיא משרתת בשירות לאומי

בהתנדבות במסגרת האגודה להתנדבות בעם; עיריית ירושלים;
עמותת שלומית; אמונה; שלהב"ת.

● מלאו לו 18 שנה ולא מלאו לו 20 שנה והוא שוחר במסגרת קדם
צבאית של צה"ל. אין תקופה זו באה בחשבון במניין 36 חודשים
מיום הגיוס.

● מלאו לו 18 שנה אך טרם הגיע לגיל 22, והוא משרת בשירות סדיר
בצה"ל, לפי חוק שירות ביטחון תשי"ט–1959.

● טרם מלאו להם 22 שנה והם לומדים במסלול עתודה שהוכר על
ידי צה"ל, ושירותם הצבאי נדחה עקב הלימודים.

● טרם מלאו להם 21 שנה והם משרתים בהתנדבות בשירות למטרה
ציבורית על-פי תנאים שנקבעו להם בתקנות לתקופה שאינה עולה
על 12 חודשים, ושירותם הצבאי נדחה עקב השירות בהתנדבות.

● משרתים בשירות סדיר וסמוך לשירותם היו משרתים בהתנדבות
כאמור לעיל. יובא בחשבון שירות סדיר עד 36 חודשים.

לא יובא בחשבון שירות סדיר העולה על 36 חודשים. כשירות סדיר
נחשב גם שירות ללא תשלום בנחל (של"ת) לאחר שהילד חויל וכן
שירות הסדר.

נער או נערה שנישאו תופסק זכאותם לקצבת תלויים מיום נישואיהם.

4. הורים

הורי המבוטח שנפטר (לרבות הורה מאמץ או חורג), אם מתמלא
בהם אחד התנאים הבאים:

- עיקר פרנסתם היה על המבוטח שנפטר.
- הם אינם מסוגלים לכלכל את עצמם, והמוסד אישר שהם תלויים
תלות מלאה או חלקית במבוטח שנפטר.

5. קרובים אחרים

סב, סבתא, אח או אחות של המבוטח שנפטר, אם מתמלאים בהם
כל התנאים הבאים:

- הם גרו בביתו של המבוטח שנפטר לפחות 12 חודשים לפני הפגיעה.
- כל פרנסתם היתה על המבוטח שנפטר.
- הם אינם מסוגלים לכלכל את עצמם, וכל עוד אינם מסוגלים
לכלכל עצמם.

3. שיעורי הגמלה

שיעור גמלת התלויים הוא יחסי להכנסתו של המבוטח ערב פטירתו, ומחושב באחוזים מקצבת הנכות מעבודה המשולמת לבעל דרגת נכות של 100%.

קצבת התלויים משתנה בכל שנה ב-1 בינואר, בהתאם לשינוי בשכר הממוצע במשק, עד למקסימום דמי פגיעה ליום, כפול 30.

כאשר חלה העלאה בתוספת היוקר כתוצאה משינוי המדד, או מושג פיצוי בעד התייקרות לאחר תחילת שנת הכספים, מוגדלת הקצבה הגדלה נוספת מיום תחילת הפיצוי, בהתאם לגידול בשכר העבודה. כמו כן ניתנת תוספת לזכאים לקצבת תלויים בשל פגיעה בעבודה שאירעה בשנים 1954-1970.

הגדלת הקצבה על-פי האמור לעיל מותנית בכך שסכום הקצבה לא יעלה, עקב ההגדלה, על מקסימום הקבוע בחוק.

הקצבה המקסימלית לעובד עצמאי וכן לעובד שכיר – 27,150 ש"ח לחודש (ביוני 2007).

1. שיעורי הגמלה לאלמן/ה עם ילדים

אלמן או אלמנה בכל גיל שהוא שיש עמם לפחות ילד אחד, זכאים לקצבת תלויים חודשית בעבור עצמם ולתוספת בעבור ילדיהם הזכאים, כל זמן שהילדים נמצאים עמם.

שיעורי קצבת התלויים החודשית לאלמן/ה שיש עמה ילדים, באחוזים מקצבת נכות מלאה מעבודה:

שיעור הקצבה	מספר הנפשות
80% (מתוכם 20% תוספת בעבור הילד)	אלמן/ה + ילד אחד
90% (מתוכם 30% תוספת בעבור הילדים)	אלמן/ה + 2 ילדים
100% (מתוכם 40% תוספת בעבור הילדים)	אלמן/ה + 3 ילדים ויותר

2. שיעורי הגמלה לאלמנה ללא ילדים

שיעורי הגמלה לאלמנה שאין עמה ילדים נקבעים בהתאם לגילה כמפורט להלן, באחוזים מקצבת נכות מלאה מעבודה:

גיל האלמנה	שיעור הקצבה
40–50 שנה	40%
50 שנה ומעלה	60%
עד 40 שנה	מענק חד פעמי בשיעור 60% כפול 36.

במקרים הבאים יהיו זכאים אלמנה או אלמן שאין עמם ילדים לקצבת תלויים חודשית בשיעור 60% מקצבת נכות מלאה מעבודה, אף אם אינם בני 50 שנה:

1. לגבי אלמנה – בשעת פטירת המבוטח היה עמה ילד זכאי לקצבה ועתה אינו זכאי יותר (תנאי זה אינו תקף לגבי אלמן).
2. האלמן/ה אינם מסוגלים לכלכל את עצמם מעבודה ערב הפטירה או בתוך שנה מיום הפטירה של המבוטח.
אם כבר שולם להם מענק חד פעמי, ייזקק המענק על חשבון הקצבה המגיעה להם.
3. אלמנה שבעת הפטירה היתה בהריון, יראו בה כמי שאינה מסוגלת לכלכל עצמה והיא זכאית לקצבה בשיעור של 60% עד ללידה.
לאחר הלידה תהא זכאית לקצבה בשיעור של 80% (מתוכם 20% תוספת בעבור הילד).

3. שיעורי הקצבה לילדים

בדרך כלל משולמת קצבת התלויים בעד ילד זכאי כתוספת לקצבת התלויים של הורה; אך במקרים הבאים משולמת קצבת התלויים בעבור הילדים הזכאים בזכות עצמם:

1. הילדים נותרו יתומים מאב ומאם.
2. הילדים לא נמצאים עם ההורה הזכאי לקצבת תלויים.
3. הורה הילדים אינו זכאי לקצבת תלויים (כגון מי שהיתה גרושתו של המבוטח בעת פטירתו).
4. הורה הילדים חזר ונישא ואינו זכאי להמשיך לקבל קצבת תלויים חודשית.

שיעורי קצבת התלויים החודשית לילדים, באחוזים מקצבת נכות מלאה מעבודה:

שיעור הקצבה	מספר הילדים
60%	ילד אחד
80%	2 ילדים
90%	3 ילדים
100%	4 ילדים ויותר

תשלום הקצבה לילדים

קצבת התלויים לילד הנמצא בבית הוריו ואשר הורהו אינו זכאי לקצבה, משולמת להורה בתנאי שהוא נמצא בישראל, או לאפוסטרופוס שנתמנה על-ידי בית משפט או בית דין מוסמך.

קצבת התלויים לילד הנמצא מחוץ לבית הוריו משולמת למי שנושא בהוצאות החזקת הילד, לפי המלצת עובדת שיקום של המוסד.

אם הילדים נמצאים במקומות שונים והחזקתם היא על אנשים שונים – תחולק הקצבה ותשולם חלק כחלק על-פי החלטת בית הדין.

4. שיעורי הקצבה לתלויים אחרים

אם המבוטח לא הניח אחריו אלמן/ה או ילדים הזכאים לקצבה, יהיו התלויים האחרים, כגון הורים, אחים וכו' (ראה עמוד 5) – זכאים לקצבה בשיעורים הבאים, באחוזים מקצבת נכות מלאה מעבודה (תשלום זה יינתן למי שהוכח כתלוי תלות מלאה במנוח):

שיעור הקצבה	מספר התלויים
50%	תלוי אחד
75%	2 תלויים
90%	3 תלויים
100%	4 תלויים

אם המבוטח הניח אחריו אלמן/ה או ילדים הזכאים לקצבה, יהיו התלויים האחרים (הורים, אחים וכו') זכאים לקצבה בשיעור שהיה מתווסף לקצבה אילו תלויים אלה היו ילדיו של המבוטח (ראה עמוד 5).
אם הוכרו ההורים כתלויים תלות חלקית תשולם להם הקצבה על-פי שורת הצדק.

סך כל הקצבאות המשולמות לתלויים בזכות אותו מבוטח לא יעלה על קצבת נכות מלאה מעבודה.

5. תוספת השלמת הכנסה

מקבל קצבת תלויים חודשית שהכנסתו והכנסת בן זוגו נמוכות רשאי לתבוע השלמת הכנסה (על-פי חוק הבטחת הכנסה). את התביעה יש להגיש למחלקת הבטחת הכנסה בסניף המוסד לביטוח לאומי שבמקום המגורים.

4. מענקים

מענק תלויים

אלמן שילדיו בגרו תפקע זכותו להמשיך ולקבל קצבת תלויים חודשית וישולם לו מענק חד-פעמי בשיעור של 36 קצבאות. קצבתו תמשיך להיות משולמת בעבורו אם אינו מסוגל לכלכל עצמו או הכנסתו אינה עולה על הסכום שנקבע בחוק (4,296 ש"ח לחודש, ביוני 2007).

מענק נישואין

אלמן/ה שחזרו ונישאו (לרבות ידוע/ה בציבור) תפקע זכותם להמשיך לקבל קצבה חודשית, וישולם להם מענק בשני שיעורים:
א. לאחר יום נישואיהם מחדש – בסכום השווה לקצבת התלויים ששולמה להם בחודש נישואיהם מחדש (למעט התוספת עבור ילדיהם), כפול 18.

ב. בתום שנתיים מיום נישואיהם מחדש – בסכום השווה לקצבת התלויים כפי שהיתה משולמת להם לולא נישאו מחדש, בעד החודש האחרון של אותן שנתיים, כפול 18.

הילדים ימשיכו לקבל קצבה, למרות נישואי האלמן/ה (שיעור הקצבה ראה להלן).

אלמנה שחזרה ונישאה (לרבות ידוע/ה בציבור) תהיה זכאית להמשיך לקבל קצבת תלויים חודשית, אם מתמלאים בה התנאים הבאים:
א. הכנסת בן זוגה אינה עולה על 4,296 ש"ח לחודש (ביוני 2007).
ב. בן זוגה אינו מסוגל לכלכל עצמו, או שהיה בן 60 שנה ומעלה ביום נישואיהם.

אלמן/ה שהיו זכאים למענק חד פעמי כשנישאו בשנית, ואשר התגרשו (או החלו בהליכי גירושין) או התאלמנו שוב בתוך 10 שנים מנישואיהם (בשנית) – תשולם להם קצבה חודשית מהיום בו חדלו להיות נשואים. המענק ששולם להם או שיעורו הראשון יופחת מסכום הקצבה המגיעה להם, אלא אם הם זכאים לקצבת תלויים גם מכוח פטירתו של בן הזוג מנישואיהם האחרונים.

מענק בר־מצווה

מענק בר־מצווה משולם לילדה בהגיעה לגיל 12 שנים ולילד בהגיעו לגיל 13 שנים. שיעור המענק $2/3$ מן השכר הממוצע במשק (ביוני 2007 – 4,827 ש"ח)

מענק פטירה

נפטר מקבל קצבת נכות שעבודה בעל דרגת נכות של 50% ויותר, או נפטר מקבל קצבת תלויים או נכה בגיל זקנה (גבר לאחר 65 שנים ואשה לאחר 60 שנים), ישולם לבן זוגו, ובאין בן זוג לילדו (כמוגדר בחוק), מענק חד־פעמי.

סכום המענק ביוני 2007 – 7,240 ש"ח. לשאיריו של מקבל קצבת נכות מעבודה ישולם, בתנאים מסוימים, מענק חד־פעמי בשיעור של 60% מקצבת הנכות של הנפטר כפול 36.

5. חובת תשלום דמי ביטוח

א. ניכוי דמי ביטוח בריאות

על-פי חוק ביטוח בריאות ממלכתי, החל ב-1 בינואר 1995 כל תושב שמלאו לו 18 שנים (חוץ מאשה נשואה העובדת רק במשק ביתה) חייב לשלם למוסד לביטוח לאומי דמי ביטוח בריאות יחד עם דמי הביטוח הלאומי.

להלן שיעור הניכוי מקצבת התלויים עבור ביטוח בריאות:

- שיעור הניכוי ממקבל קצבת תלויים שזכאי לקצבת זקנה – 161 ש"ח לחודש (ביוני 2007), ואין חובת תשלום מכל הכנסה אחרת, כגון עבודה, פנסיה וכו'.
- שיעור הניכוי ממקבל קצבת תלויים בגיל אחר – 86 ש"ח לחודש (ביוני 2007).

אין מנכים מקצבת התלויים דמי ביטוח בריאות ממי שהוא אחד מאלה: תושב חוץ; ילד עד גיל 18; חייל בשירות סדיר; עצמאי; עובד; מקבל פנסיה מוקדמת.

יש לצרף אישורים מתאימים.

ב. תשלום דמי ביטוח

אלמן/ה המקבלים קצבת תלויים ועובדים כעצמאים, וכן אלמן שאינו עובד כלל, חייבים להמשיך ולשלם דמי ביטוח; הכנסותיהם מהקצבה אינן נחשבות כהכנסה החייבת בדמי ביטוח.

אם הם עובדים כשכירים, חייב מעסיקם להמשיך ולשלם את דמי הביטוח בעבורם.

אלמנה המקבלת קצבת תלויים ואינה עובדת כלל, אינה חייבת בתשלום דמי ביטוח.

תלויים אחרים החייבים בתשלום דמי ביטוח בעצמם ומקבלים קצבה, חייבים להמשיך ולשלם את דמי הביטוח מהכנסותיהם מעבודה.

6. הגשת תביעה לגמלה

תביעה לגמלת תלויים יש להגיש בכתב, על גבי הטופס המתאים, לסניף המוסד לביטוח לאומי הקרוב למקום מגורי התובע.

את הטופס ניתן לקבל בכל סניפי הביטוח הלאומי ובאתר האינטרנט של הביטוח הלאומי: www.btl.gov.il.
בטופס התביעה יציין המעביד את דבר התאונה, את תקופת העבודה ואת שכרו של המבוטח ב-3 החודשים שקדמו לפגיעתו.

המסמכים שיש לצרף לתביעה

בעת הגשת התביעה, יש להגיש למוסד את המסמכים הבאים העשויים להוכיח את זכאותו של התובע:

1. תעודת הזהות של התובע.
2. תעודה להוכחת הנישואין של התובע למנוח (כתובה, תעודת נישואין או אישור ממרשם התושבים), ואם המנוח היה חייב במזונות אשתו – פסק דין של בית דין מוסמך.
3. תעודת הזהות עם רישומי הילדים או תלושי הרישום של הילדים שבעבורם מבקש התובע תוספת קצבה.
4. אישור מהמעסיקים על תקופת העבודה של המנוח כשכיר ועל שכרו בתקופת 3 החודשים שקדמו לפגיעה, או תלושי שכר – אם אין חתימת המעסיקים על גבי טופס התביעה.
5. אישור על הכנסות לגבי אלמן אשר אין עמו ילד והוא מסוגל לכלכל עצמו.
6. תעודה רפואית על מצב בריאותם של אלמן/ה, שאינם מסוגלים לכלכל עצמם וטרם מלאו להם 50 שנה ואין עמם ילדים; וכן תעודה רפואית על מצב בריאותו של אלמן, שאינו מסוגל לכלכל את עצמו ומלאו לו 50 שנה ואין עמו ילדים – אם הכנסתו עולה על הסכום שנקבע לכך.
7. תעודה רפואית לאלמנה הנמצאת בהריון ובה אישור על חודש ההריון.
8. אישור בית הספר על לימודי ילד בגיל 18–20 שנה או אישור

המוסדות הבאים על שירות לאומי של בת בגיל 18–20 שנה:
האגודה להתנדבות בעם; עיריית ירושלים; עמותת שלומית;
אמונה; שלהב"ת.

9. אישור השלישות הראשית של צה"ל על שירות סדיר של ילד
שטרם מלאו לו 22 שנה, בציון מועד גיוס ותאריך השחרור הצפוי.

10. אישור השלישות הראשית על שירות במסגרת קדם צבאית או
שירות של"ת לאחר החיול (ראה גם בפרק "מי זכאי לגמלת
תלויים", עמ' 4).

11. אישור על דחיית השירות הצבאי עקב לימוד בעתודה.

12. אישור על דחיית השירות הצבאי עקב שירות בהתנדבות.

13. תעודה רפואית על מצב בריאותם של הורים, אחים/יות או
סב/ה של המנוח שאינם מסוגלים לכלכל את עצמם, או הצהרה
על הכנסותיהם – כהוכחה שעיקר פרנסתם היה על הנפטר, אם
נתבעת קצבה בעבורם.

14. אישור מהבנק או המחאה מבוטלת, המאשרים שאתה בעל
החשבון שבו אתה מבקש לקבל את הקצבה.

מועד הגשת תביעה

תביעה לקצבת תלויים יש להגיש למוסד לביטוח לאומי מוקדם ככל
האפשר ולא יאוחר מ-12 חודשים מיום הפטירה.
הגשת התביעה במועד מאוחר יותר, עלולה לפגוע בזכות לגמלה,
כולה או חלקה.

7. איך משולמת הגמלה?

קצבת התלויים משולמת ב-28 בכל חודש, בעד אותו החודש, לחשבון הבנק האישי של הזכאי בלבד. לצורך זה על הזכאי לרשום בטופס תביעתו לקצבת תלויים את שם הבנק, כתובת הבנק ומספר חשבונו בבנק.

העברת הקצבה

הזכות לקצבת תלויים אינה עוברת בירושה ואינה ניתנת להעברה, לערבות או לעיקול. זכאי לקצבה שמתגורר בקיבוץ, במושב שיתופי או במוסד זקנים שאושר על-ידי שר העבודה והרווחה, תשולם קצבתו למקום או למוסד שבו הוא שוהה, על-פי בקשתו.

מקבל קצבת תלויים חייב להודיע בכתב, בתוך 30 יום מתאריך השינוי, על כל שינוי שחל אצלו ואצל התלויים בו, כגון: שינוי כתובת, שינוי במצב המשפחתי, שינוי בהכנסות ובעיסוק וקבלת קצבה אחרת מהמוסד לביטוח לאומי.

תשלום הקצבה לשוהה בחו"ל

מקבל קצבת תלויים השוהה בחו"ל וכן מי שהיגר מהארץ, חייבים להודיע למוסד בכתב על הנסיעה או ההגירה ולבקש את המשך תשלום הקצבה. אם אישר המוסד את המשך התשלום, תועבר הקצבה לחשבונם בארץ.

מקבל קצבת תלויים שהיגר למדינה שיש עימה אמנה (אוסטריה, אורוגוואי, בריטניה, בלגיה, דנמרק, גרמניה, הולנד, פינלנד, צרפת, צ'כיה, שוודיה או שווייץ) זכאי לקבל את הקצבה גם בארצות אלה, בהתאם לאמנה שנחתמה.

תושבים זרים שזכאים לקצבת תלויים, תועבר הקצבה לחשבון הבנק שלהם בחו"ל.

8. מקבל גמלת תלויים הזכאי לגמלה אחרת

מקבל קצבת תלויים אינו רשאי לקבל באותה עת קצבה אחרת מהמוסד לביטוח לאומי, חוץ מקצבת ילדים. אולם ילד ששני הוריו נהרגו בתאונת עבודה זכאי לתשלום קצבת תלויים בגין האב וקצבת תלויים בגין האם.

- מקבל קצבת תלויים, הזכאי עקב אותו מאורע גם לקצבת שאירים – הברירה בידו לבחור באחת הגמלאות. אם בחר בקצבת תלויים, לא יפחת שיעורה משיעור קצבת השאירים שהיתה מגיעה לו.

- מקבל קצבת תלויים, הזכאי לקצבה אחרת כמו קצבת נכות כללית או קצבת זקנה, עליו לבחור באחת מהקצבאות.

- מי שזכאי לקצבת תלויים ונעשה זכאי גם לקצבת זקנה (ואשר השלים "תקופת אכשרה" בביטוח זקנה), יחולו לגביו ההוראות הבאות:

1. אם בחר בקצבת זקנה, תשולם לו בנוסף לקצבת הזקנה מחצית מקצבת התלויים המגיעה לו, ובלבד שמחצית זו לא תעלה על 50% מקצבת השאירים שעל-פי חוק הביטוח הלאומי.

2. אם בחר בקצבת תלויים, לא תפחת קצבת התלויים משיעור הקצבה הכוללת שהיתה משולמת לו, אילו בחר בקצבת זקנה (כאמור לעיל).

החל מיום 1 בספטמבר 1995 זכאי לקצבת תלויים שנעשה זכאי לקצבת זקנה, או זכאי לקצבת זקנה שנעשה זכאי לקצבת תלויים, יקבל את הקצבה הגבוהה מבין אלה:

- קצבת תלויים מלאה בתוספת מחצית קצבת זקנה.

- קצבת זקנה מלאה בתוספת מחצית קצבת תלויים.

- קצבת זקנה מלאה בתוספת מחצית קצבת שאירים (כאשר קיימת גם זכאות לשאירים).

את התביעה לזקנה או לשאירים יש להגיש למחלקת זקנה או שאירים בסניף (פרטים בחוברת ההסברה "ביטוח זקנה" או "ביטוח שאירים").

זכאי לגמלת תלויים התובע מצד שלישי, שגרם למותו של המבוטח, פיצוי כלשהו על נזק שנגרם (לפי פקודת הנזיקין, נוסח חדש, או לפי חוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים תשל"ה–1975), חייב להודיע על תביעתו זו למוסד לביטוח לאומי. המוסד רשאי אף הוא לתבוע מהמזיק את ערך הגמלאות שהוא משלם או עתיד לשלם לתלויים בגין פטירת המבוטח.

9. הכשרה מקצועית לאלמן/ה

הכשרה מקצועית לאלמן/ה

אלמן/ה המקבלים קצבת תלויים זכאים להכשרה מקצועית באמצעות שירותי השיקום של המוסד לביטוח לאומי, אם הם חסרי מקצוע או שאינם יכולים להתפרנס למחייתם ממקצועם. תנאי נוסף הוא שהאלמן/ה אינם זכאים להכשרה מקצועית לפי חוק אחר והם מתאימים, לדעת פקיד השיקום, להכשרה מקצועית.

פרט למקרים מיוחדים, לא תעלה תקופת לימוד המקצוע על **שנה אחת**. במקרים מיוחדים, יתאפשרו לימודים במסגרת אקדמית עד לקבלת התואר הראשון.

דמי מחיה לאלמן/ה

במשך תקופת לימודי המקצוע יהיו האלמן/ה זכאים לקבל מדי חודש דמי מחיה. גובה דמי המחיה ייקבע לפי מספר שעות הלימוד ומספר הילדים התלויים בו/בה. נוסף לדמי המחיה, ישלם המוסד לאלמן/ה את הוצאות שכר הלימוד, עזרי הלימוד, הכלכלה, הלינה והנסיעה הקשורות ללימודים.

לצורך הפניה להכשרה מקצועית, יש לפנות לפקיד השיקום בסניף המוסד לביטוח לאומי שבמקום המגורים ולמלא טופס תביעה להכשרה מקצועית.

דמי מחיה לילדים

ילד הזכאי לקצבת תלויים או שמשולמת בעבורו תוספת קצבת תלויים, זכאי לדמי מחיה אם סיים 8 שנות לימוד חובה, ועיקר זמנו (לפחות 24 שעות בשבוע) מוקדש ללימודים על-יסודיים או להכשרה מקצועית.

תשלום דמי המחיה לילד מותנה בהכנסותיו (שלא מעבודה) והכנסות הורה הטבעי המקבל בעדו את הקצבה. דמי המחיה ישולמו בעד ילד לתקופה של עד 12 חודשים לכל היותר.

לצורך קבלת דמי מחיה לילדים, יש לפנות לסניף המוסד לביטוח לאומי שבאזור המגורים ולהגיש תביעה לדמי מחיה. לטופס התביעה יש לצרף את אישור בית הספר על לימודי הילד. בעבור כל שנת לימודים יש להגיש תביעה מחדש.

פרטים נוספים בנושא הכשרה מקצועית ודמי מחיה ניתן למצוא בחוברת "שיקום מקצועי"

10. פרטים חשובים אחרים

הענקה מטעמי צדק

המוסד לביטוח לאומי רשאי לתת הענקה מטעמי צדק, בהתאם לכללים ולסכומים שנקבעו בתקנות, לאדם שתביעתו לגמלת תלויים נדחתה מאחר והנפטר לא מילא חובת רישום או פיגר בתשלום דמי ביטוח.

ההענקה תבוא במקום הקצבה החוקית שנדחתה והזכאות לה תיבדק לפי עקרונות הצדק או הנזקקות שנקבעו בתקנות.

לשם קבלת ההענקה יש להגיש בקשה, על גבי טופס מיוחד, בתוך 12 חודשים מהיום שבו נוצרה עילת התביעה לגמלה, או מהיום שבו דחה המוסד את התביעה לגמלה.

ניכויים מהגמלה

המוסד לביטוח לאומי רשאי לנכות מגמלת התלויים כל סכום ששולם למבוטח או למקבל הקצבה בטעות, שלא כדין או כמקדמה; וכן כל סכום בו חייב מקבל הקצבה או המבוטח כדמי ביטוח או כיתרת דמי ביטוח.

דמי קבורה

המוסד לביטוח לאומי משלם דמי קבורה בעד כל אדם שנפטר בישראל ונקבר בישראל ובעד כל תושב ישראל שנפטר בחו"ל ונקבר בישראל. דמי הקבורה משולמים ישירות לחברת הקדישא, לרשות המקומית או למוסד הציבורי שטיפלו בקבורה.

חברת הקדישא וכן כל גוף אחר שהורשה לעסוק בקבורה, לא יגבו ממשפחת הנפטר כל תשלום בעד הקבורה והשירותים המקובלים בקשר לקבורה (לרבות רשיון להקים מצבה), אלא כאשר למשפחת הנפטר יש דרישות מיוחדות.

בעד מבוטח שנפטר כתוצאה מתאונת עבודה בחו"ל ונקבר בחו"ל משולמות הוצאות הקבורה למי שנשא בהן ונמצא בישראל, ובסכום שאינו עולה על סכום דמי הקבורה המקסימלי המשולם בעד מי שנקבר בישראל.

קצבה שלא נגבתה על-ידי הזכאי

מקבל קצבת תלויים שנפטר בלי שגבה את מלוא הקצבה המגיעה לו, ישולם חוב הקצבה לשאיריו.

אם הזכאי לקצבה לא הניח אחריו שאירים, ישולם חוב הקצבה למי שיוכיח כי סיפק בשנה האחרונה לזכאי מצרכים או שירותים חיוניים מבלי שקיבל תמורה – זאת בתנאי שהתביעה לתשלום חוב הקצבה הוגשה בתוך 12 חודשים מיום פטירת מקבל הקצבה. סכום החוב לא יעלה על סכום הקצבה בעד ששת החודשים שלפני פטירת הזכאי.

אם נפטר זכאי לקצבת תלויים בלי שהגיש תביעה לקצבה, זכאים שאיריו להגיש תביעה לקצבה שהגיעה לו בתוך 12 חודשים מיום פטירתו.

11. ערעור על החלטות המוסד לביטוח לאומי

אם החלטת המוסד לביטוח לאומי אינה מניחה את דעתך, אתה רשאי לערור עליה לפני בית הדין לעבודה. את הערעור עליך למסור לבית הדין לעבודה בתוך 6 חודשים מיום שקיבלת את ההודעה הכתובה של המוסד לביטוח לאומי בדבר החלטתו.

בתי הדין האזוריים לעבודה

עיר	כתובת	מיקוד	טלפון
ירושלים	רח' בית הדפוס 20		02-6546444
תל אביב	רח' שוקן 25	66532	03-5128222
חיפה	רח' פלי"ם 12 היכל המשפט	33095	04-8698000
נצרת עילית	קריית יצחק רבין, היכל המשפט	16000	04-6087777
באר שבע	רח' התקווה 5, היכל המשפט	84102	08-6470444

על החלטה של בית הדין האזורי אפשר לערער בפני בית הדין הארצי, ירושלים:

בית הדין הארצי לערעורים

ירושלים	קרן היסוד 20	02-6546444
---------	--------------	------------

אם החלטת לערער על החלטת המוסד לביטוח לאומי לפני בית דין לעבודה כאמור, אתה רשאי לבקש סיוע משפטי חינם מלשכות הסיוע המשפטי שעל יד משרד המשפטים. את הבקשה עליך להגיש בטופס מיוחד ללשכת הסיוע המשפטי שבאזור מגוריך

הלשכות לסיוע משפטי

מחוז	כתובת	מיקוד	טלפון
ירושלים*	רח' הסורג 1 בית מצפה	94145	02-6211333
תל אביב והמרכז	הנרייטה סולד 4		03-6932777
חיפה והצפון	שד' פלי"ם 15 א' קריית הממשלה		04-8633666
באר שבע	שד' שזר 33 ת"ד 534 (בית נועם)	84200	08-6404526

* הלשכה בירושלים משרתת גם את תושבי אשקלון, קרית גת, אשדוד ואילת.

12. סניפי המוסד לביטוח לאומי

פקס	טלפון		
(02)6514002	(02)6709211	שד' וייצמן 13, ירושלים	המשרד הראשי
(08)8686603	(08)8686666	רח' הבנים 14	אשדוד
(08)6710681	(08)6741111	הנשיא 101	אשקלון
(08)6238819	(08)6295311	רח' וולפסון 6	באר שבע
(03)6152976	(03)6152999	רח' אהרונוביץ 12	בני-ברק
(04)6328108	(04)6328111	רח' הלל יפה 7	חדרה
(03)5022422	(03)5022555	רח' פנחס לבון 26, פינת ברקת	חולון
(04)8134900	(04)8544111	שד' פלי"ם 8	חיפה
(04)6726618	(04)6738111	רח' זכי אל חדיף 1	טבריה
(03)5127149	(03)5127222	רח' התקומה 30	יפו
(02)6755691	(02)6755555	רח' שמעון בן שטח 4	ירושלים
(09)7401688	(09)7479888	דרך השרון 12, מרכז שרונה	כפר סבא
(04)9885115	(04)9907333	רח' נשיאי ישראל 11	כרמיאל
(04)9528103	(04)9528111	שד' וייצמן 62	נהריה
(04)6027408	(04)6027511	רח' המחצבות 3	נצרת
(09)8602704	(09)8602777	רח' הרצל 68	נתניה
(04)6526086	(04)6529222	רח' מנחם 1	עפולה
(03)9114828	(03)9114777	רח' רוטשילד 72	פתח תקוה
(04)8411942	(04)8467500	אח"י אילת 50, קרית חיים	קרית
(03)9426714	(03)9426666	רח' ישראל גלילי 7	ראשון לציון
(08)9450737	(08)9345919	רח' רמז 64, פינת רח' פינס	רחובות
(08)9254157	(08)9777444	רח' דני מס 11	רמלה
(03)6751261	(03)6751234	רח' החשמונאים 15	רמת גן
(03)6250634	(03)6250000	רח' יצחק שדה 17	תל אביב

פקס	טלפון		
(08)6374602	(08)6369555	רח' מדין 12	אילת
(02)9918438	(02)9906111	רח' הנשיא 8	בית שמש
(03)5127080	(03)5127090	רח' ז'בוטינסקי 2	בת ים
(08)6553777	(08)6503444	רח' ז'בוטינסקי 1	דימונה
(09)9542139	(09)9594444	רח' בן גוריון 22	הרצליה
(04)6545223	(04)6447222	רח' ניצנים 45	מגדל העמק
(04)6785560	(04)6738111	ת.ד. 484 מיקוד 14930	מרר
(04)6027470	(04)6027450	רח' עמל 1	נצרת עלית
(02)6755633	(02)6755555	רח' אבן בטוטא 5	סניף משנה ירושלים
(04)9551690	(04)9955555	רח' גבורי סיני 4	עכו
(04)6825133	(04)6825111	רח' הפלמ"ח 100	צפת
(08)6621750	(08)6621777	שד' העצמאות 64	קרית גת
(08)8582832	(08)8612666	רח' רש"י 1	קרית מלאכי
(04)6942536	(04)6836000	בניין לב העיר, מ. מסחרי, 50	קרית שמונה
(04)9868791	(04)9058222	רח' 2/304	שפרעם
(08)6892103	(08)6624555	רח' הגופר 21	שדרות

מכבים-רעות		אום אל פאחם	
מעלה אדומים		אופקים	
מעלה אפרים		אור יהודה	
מעלות-תרשיחא		אור עקיבא	
מצפה רמון		אלעד	
נתיבות		אריאל	
עוספייה-עיר הכרמל		בית שאן	
עופרה		ביתר עלית	
עמנואל		בקה אל גרבייה	
ערד		זכרון יעקב	
עתלית		חצור הגלילית	
פרדס חנה		טירת הכרמל	
קצרין		יבנה	
קרית ארבע		יהוד	
קרית אתא		יקנעם	
קרני שומרון		ירוחם	
ראש העין		ירכא	
רהט		מודיעין עילית	

זמני קבלת הקהל בסניפים

נושאים	שעות	ימים
כל ענייני הביטוח הלאומי	12:30–8:00	א', ג', ה'
(בסניף נצרת בימים ב', ג', ה').		
נפגעי עבודה, אמהות, ילדים, מילואים, גבייה.	17:00–15:00	ב', ד'
(בסניף תל-אביב אין קבלת קהל אחר הצהריים)		
קבלת קהל בבאר שבע ודימונה:		
	שעות	ימים
	14:30–8:30	א', ג'
	17:00–15:00	ב', ד'

מוקד טלפוני 6050 * או 6050-222-1

לבירור פרטים על בקשה שהגשת לתשלום קצבה, על דמי ביטוח שעליך לשלם או כל מידע אחר, וכן להזמנת אישורים, טפסים וחוברות הסברה. אפשר גם לשלם חובות באמצעות כרטיס אשראי.

המוקד פועל בימים א-ה בין השעות 15:00–8:00

מוקד טלפוני ממוחשב לתשלום חובות בכרטיס אשראי

מס' הטלפון במוקד	זמני השירות
08-6509911	ימים א'-ד' בין השעות 7:00-23:30
	יום ה' בין השעות 7:00-18:30
	יום ו' בין השעות 7:00-14:30

אגף פניות הציבור

לתלונות והצעות לשיפור ניתן לפנות לאגף פניות הציבור:

שד' ויצמן 13 ירושלים, 91909,
טל' 02-6709070 בימים א-ה בשעות 8:00-15:00,
פקס 02-6525038.

כתובתנו באינטרנט:

www.btl.gov.il

באתר תמצא מידע על כל הזכויות והחובות ופרטים על הסניפים, וכן תוכל להוריד טפסים, להזמין אישורים וחוברות הסברה ולשלם את חובך לביטוח הלאומי. יתן להוריד מהאתר **טופס תביעה לגמלת תלויים בנפגעי עבודה**, ולשלוח אותו באמצעות הדואר לסניף הביטוח הלאומי הקרוב למקום מגוריך.

בהוצאת המוסד לביטוח לאומי, הסברה ויחסי ציבור
הפקה: לשכת הפרסום הממשלתית ■ סימן החוברת: ח"ה 2
ירושלים, סיון התשס"ז, יוני 2007